

Makale

Doi: [10.5281/zenodo.4600319](https://doi.org/10.5281/zenodo.4600319).

Finans Sektöründe Fintek Etkisi

Ali Rıza Bulazar^{1*}, Dr. Öğr. Üyesi Recep Ali Küçükçolak²

Başvuru Tarihi: 25.01.2021

Kabul Tarihi: 15.02.2021

Yayın Tarihi: 15.03.2021

Öz

Geçmişten günümüze kadar olan süreç içerisinde finansal işlemlerin ekonomik anlamda gelişimler gösterdiği bilinmektedir. Aynı zamanda ülkeler arası ekonomi yönünden gelişimlerin kalıcı olarak gösterildiği serbest ekonomi faaliyetlerinin uyumlanmasına, uluslararası işbirlik gücünün artış göstermesine, gelişme aşamasında olan ülkelerin sermaye yönelimlerine, teknoloji açısından yenilikçi gelişmelere, enerji alanındaki işletmelerin önemli bir konuma gelmesine ve finansal düzeyde hızla artan gelişmelere tanık olunmuştur. Dünya genelinde finansal alanın kavram niteliği ve banka birimlerinin ekonomik faaliyetleri göz önünde tutularak teknolojik gelişmelerin sektörler üzerindeki etkileri takip edilmektedir. Fintek kavramının ortaya çıkmasını sağlayan bu etkiler son yıllarda büyük ölçüde önemini artırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Finans, Fintek, ekonomi, banka, para, Türkiye.

Abstract

It is known that financial transactions have improved economically in the process from past to present. At the same time, we witnessed the harmonization of free economy activities in which the developments in terms of economy between countries are shown permanently, the increase in international cooperation power, capital orientation to developing countries, innovative developments in terms of technology, the importance of enterprises in the field of energy and rapidly increasing developments at the financial level. Economic activities are taken into consideration by examining the conceptual nature of the financial field and banking units throughout the world. These effects, which led to the emergence of the concept of fintech, have increased importance in recent years.

Keywords: Finance, Fintech, economy, bank, money, Turkey.

^{1*} ariza.bulazar@istanbulticaret.edu.tr, Yüksek Lisans öğrencisi, 0000-0002-1518-0986

² Dr. Öğr. Üyesi., akucukcolak@ticaret.edu.tr, İstanbul Ticaret Üniversitesi, 000-0001-7959-1242

1. Giriş

Finans; banka işlemleri, fon, kredi işlemleri vb. tüm finansal işlemlerin tamamını kapsayan bir işlem türü olarak ifade edilmektedir. (Küçükaslan, 2017:1). Böylelikle hem ekonomiyi geliştirirken hem de insanoğlunun günlük yaşamını kolaylaştırmaktadır. Aynı zamanda Bankalar aracılığı ile para çekme, yatırma ya da finansal faaliyetlerin gerçekleşmesine yardımcı bir araç olarak gözükmektedir. Günümüz yaşam standartlarında Fintek uygulamalarının Finans sektörünün teknolojik dönüşümüne faydası ve uygulama alanlarının bir kısmına çalışma içerisinde yer verilmiştir. Fintek uygulamalarının finans sektörüne kazandırdıkları ise, Akıllı Sözleşme Teknolojisi, Nesnelerin İnterneti Teknolojisi, Kripto Para ve Blok Zinciri Teknolojisi, Mobil ve Dijital Ödeme Teknolojisi, Robotik Danışmanlık Uygulaması, P2P Borçlanma Platformu, Yapay Zeka Teknolojisi gibi çeşitli uygulamalardır. Bu kazanımlar sayesinde teknoloji yönünden gelişimlere bir kapı açıldığı gibi ülke ekonomisini de derinden etki edildiği görülmektedir. Bu makale içerisinde, yapılan finansal işlemlerin ekonomiye olan katkıları, kavramsal nitelikleri ve incelenmesi, bankacılık üzerine incelemeler, akıllı sözleşme teknolojisi, nesnelerin interneti sözleşmesi, kripto para ve blok zinciri vb. üzerine çalışmalar yürütülmüştür. (Dilek ve diğerleri, 2019:103).

2. Finans Sektörü

2.1 Finans Sektörünün Önemi

Parasal firma derecesi, verinin ve ana maddelerin bir araya getirilip analiz edilmesi ve sunulmasının giderini belirler. Bu zamanda kâr sahibi ve fon sahibi kişilerin uygulama ve kazançlarını devam ettirmesi genişlemeyi pozitif şekilde desteklemektedir. Parasal firma birçok değişkene daha uygun fiyatla daha aktif bir şekilde yön verebilir. Parasal firma sayesinde yapılan yardımlar dört şekilde sıralanır: Kazançların kullanılması, zararın durdurulması, ana maddelerin şekillendirilip ve işleme yarar halde yön verilmesi. Parasal firmanın yönlerini olumlu halde ilerletmesi parasal toplulukların çalışma prensipleri ile alakalı bakış açısının düzgün halde düzenlenmesini sağlamaktadır (Bilgin, 2006:11).

İktisadi ilerleyişin ana maddelerinden biri parasal düzende ilerleyiştir. Parasal ilerleyen gerekli ve düzgün parasal topluluklar, devamlı borsalar ismini taşımaktadır. Parasal ilerleyişten söz edilmesi halinde bir iktisattan ve paranın iktisadi amaçla uygulandığı bir alandan söz edilmesi zorunludur. Bu açıklamada parasal düzen aklı gelince, finansal düzen, sözleşmeler, işyerleri, politik adımlar öne gelmektedir. Bu bağlantılar içindeki sıkı ilişkiler ve aktif yardımlaşma normal düzenlemenin ilerlemesine yardımcı olur. Farklı bir sürede ilerleyiş ve kararsızlık, parasal zeminde birey ve kurumların aynı zamanda ilerlemeleri ile ilişkilidir, bunlar arasındaki düzen son derece önemlidir (Küçükaslan, 2017:1)

2.2 Finans Sektöründe Aracılık Yapan Kurumlar

Finans sektöründe aracılık yapan kurumlar kavramı kredi ve hesaplar aracılığı ile yürütülen, devletin elinde tuttuğu ana para akışını sağlayan birim, katılım ve bireysel açıdan olanak sağlayan ticari amaçlı para akışıolan, borç verilen ve alınan, banka dışında ara buluculuk ve referans görevi gören hizmet veren, güvence sağlayan ve aracılık konusunda hizmetler sağlayan devlet destekli veya özel sektör olarak hizmet veren, Fon sağlayıcı ve yön gösterici, düzenleyici ve pozitif fikir çıkan kurumlar, , yatırım finansı ve belge doğrultusunda analiz yapan denetleyici kurumlar, parasal açıdan yardım ve destek talepleri doğrultusunda yön gösterici danışman atayan kurumlar, parasal ve ekonomik birikimi olmayan bireylere yol gösterici hatta destek veren firmaları kapsamaktadır. Kısacası bu tanımlar doğrultusunda finans sektörüne aracılık yapan kurumları örneklendirmek gerekirse aşağıdaki gibi sıralayabiliriz.(Dilek ve diğerleri, 2018:14):

- Bankalar
- Merkez Bankası
- Ticari Bankalar
- Katılım, Yatırım ve Kalkınma Bankacılığı
- Banka Haricinde Aracılık Yapan Kurumlar
- Sigorta Kurumları
- Yatırım Ortaklıkları
- Yatırım Fonları
- Faktoring Şirketleri
- Finansal Kiralama Şirketleri
- Finansman Şirketleri

2.3 Bankacılık Kavramı

Bankalar, temini onaylayan bu temini en değerli halde farklı borç alma uygulamalarında kullanımı gerçekleşen ve uygulamalarının ana maddesi sağlam bir teminat ile borç almak ya da borç vermek olan iktisadi oluşumlardır. İktisadi manada banka düzeninin açıklanması ise şu şekildedir: iktisada para veya kayıtlı para gibi ödeme birimleri aktaran, gözle görülür birikim ve birikimleri üstündeki haklar aracılığı ile alışveriş düzeni üstünde geliştiren ve genellikle para kullanmadan ilerlemesi sağlanan parasal yardımların ve yatırım olaylarını gerçekleştiren kişisel veya devlet adı altında toplanan kurumlardır (Eker, 2017:8).Finans sektöründe aracılık yapan kurumların sağladığı hizmetler ile yapılabilecek finansal hareketler, işlemler ve uygulamaların bazıları ve açıklamalarını başlıca ifade edilmiştir.

- Açığa Satış İşlemleri: Açığa satış; para verinin üstünde karşılığı olmaması sebebi ile hisselerin ileriki dönemlerde alçalmaya başlayacağı olanaklı ve değerli borsadan alınıp kişiye verilmesidir.
- Açık Piyasa İşlemleri: Nakit uygulaması alanında, ana kurumların kasasında nakit düzeyinin yükseltip alçaltılması mantığı ile hazine belgelerinin alış-veriş vasıtasıyla gerçekleştirilmesidir.

- Açık Pozisyon: Ziyet, değerli eşya kıymetli eşya gibi bir parasal eşyalar üstünde hak tanınan birikimlerin aynı türden gerekliliklerinin karşılanmaması olayını temsil eder.
- Akreditif: Düzen kuruluşlarının belirli bir zaman içerisinde belirli bir derece ve üçüncü bir şahıs için yabancı devletteki bir temsilciye kendi güvencesinde borç hesabı oluşturması için gönderdiği bir belge türüdür.
- Opsiyon: Dereceli bir eşyayı, eskiden onaylı bir süre ve miktardan alış-veriş talep eden bir anlaşmadır. Opsiyon iki türden oluşur: Alım Opsiyonu Satım Opsiyonu şeklinde iki ana maddeye ayrılır.
- Analitik Bilanço: Normal bir anlatış ile gider çıkışının olumlu veya olumsuz kayıtlarında olan hesapların aralarında tam netlik kazanarak olumlu bir sıralama adı içinde bir araya getirdiği kayıtlardır.
- Ara Kazanç Ticareti: Düşük düzeyde olan kazançları amaçlayan bir oluşum birimidir borç karşılığında aldığımız krediyi daha yüksek kazanç almak amacı ile bir değer terimine fon sağlayan alanlardır (Eker, 2017: 8).

3. Finansal Teknolojiler (Fintek)'in Gelişimi ve Uygulanan Teknolojiler

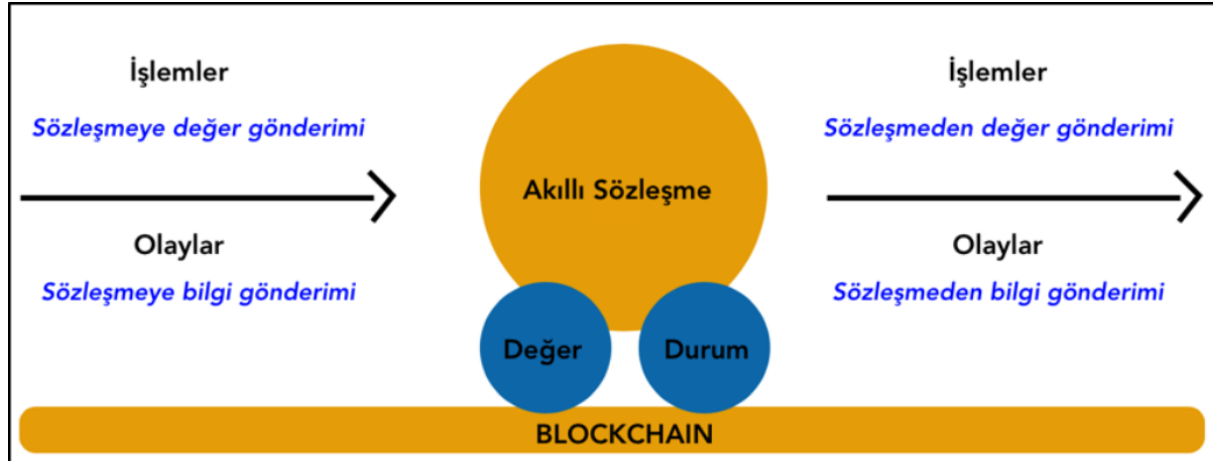
Finansal Teknolojiler'in gelişimi teknoloji dünyasındaki gelişimler ile paralellik göstermektedir. Yazılım dünyasında yapılan yeni keşifler, girişimler finans sektörüne doğrudan etki etmektedir. Örnek vermek gerekirse: akıllı telefonlar, tabletler, bilgisayarların teknolojilerindeki gelişim ve kullanıcı sayılarında oluşan artışlar finansal teknoloji ürünlerinin kullanımını ve kullanıcı bilinirliğini artırmaktadır. Finans sektörü temel varlık paranın ve türevi ürünlerin kullanıldığı alanlar olması sebebiyle teknolojik gelişmeleri en ön sıralardan takip eden sektörler arasındadır. Bu sebeple Fintek alanındaki gelişmelerde son derece hızlı ivmeler göstermektedir. Bankacılık tarafında yoğun şekilde hissedilen bu durum tüm finans alanlarına yayılmaktadır. Kullanıcılara büyük kolaylıklar sağlayan mobil bankacılık, akıllı ödeme sistemleri, elektronik cüzdan gibi uygulamalar müşterilerin hayatlarını kolaylaştırmakta ve finansal teknolojilere olan ilginin artmasına sebep olmaktadır. Artan ilgi ile birlikte Fintek şirketleri de yapay zeka, blockchain gibi teknolojileri finans sektörünün gelişimine katkı sağlamak amaçlı kullanmaya ve sürekli geliştirmeye çalışmaktadırlar. Müşteri hizmetleri tarafında kullanılan robot yanıt ya da mesajlaşma hizmetleri bunlara en güzel örneklerdir.

3.1 Akıllı Sözleşme Teknolojisi

Akıllı Sözleşme Teknolojisi dijital olarak herhangi bir kağıt, para vb. ürünler olmadan belirli bir kod sistemi üzerinden gerçekleşen ve ayın zamanda 3. bir kişiye yer verilmeden yapılmaktadır. Hızlı, güvenilir ve kolay olan akıllı sözleşme teknolojileri, işlemleri sırasında tüm saflığını ve dışardan gelebilecek herhangi olumsuz problemleri engellemektedir. Böylelikle güvenli bir sözleşmenin imzalanabileceğinin birer göstergesi olmaktadır. Güvenlik sistemleri şifre üzerinden bireysel şifreler ile sistem kurulmaktadır (Remund, 2010: 276). Akıllı sözleşmelerin ve yapılan tüm faaliyetlerin blok zincir teknolojisi kullanılarak dağıtılmış defter üzerinde kayıtları yapılmaktadır. Bu sayede yapılan işlemlerin güvenlik açısından yüksek oranda başarılı bir sisteminin olduğu görülebilmektedir. (Mason ve Wilson, 2000: 9).

Ethereum teknolojisi ile bitcoin arasında birbirinden farklı noktaların olduğu dikkat çekmektedir. Ethereum akıllı sözleşmeleri, değişik hedefler doğrultusunda kullanım ve gelişim faaliyetleri gösterdiği gözlemlenmektedir. Akıllı sözleşmelerde Ethereum blok zincir yapısının yoğun bir şekilde kullanıldığı bilinmektedir.

Akıllı sözleşme teknolojilerinin kullanım alanları oldukça geniştir. Bu kullanım alanları ise, kira sözleşmeleri, sigortacılık, kredi kullanımı, yasal işlemler, kitle fonlamaları vb. tüm işlemleri içermektedir (Karakulle ve Tan, 2018:462).

Şekil 1 : Akıllı Sözleşmelerin Temel Çalışma Prensibi

3.2 Nesnelerin İnterneti Teknolojisi

IOT (Internet of Things) adı altında yürütülen nesnelerin interneti teknolojisi ile , herhangi bir teknolojik alet ile ağ sistemine bağlanarak diğer cihazlar ile bir iletişimsel bağ içerisine girildiği görülmektedir. İnternet erişimleri sağlayabilecek her ürün ise; telefon, bilgisayar, ev sistemleri, robot vb. kapsam içerisine girmektedir. Böylelikle nesnelerin internetinin yalnızca ağ sistemine ulaşan ürünlerden ibaret olmadığı belirtilmektedir. Nesnelerin internet ürünleri toplum içerisindeki kişiler ile iletişimsel faaliyetlere geçerek gündem hakkında ya da herhangi bir bilgi üzerinde bilgi paylaşımları yapmaktadır.

Nesnelerin interneti teknolojisi tarihi açıdan değerlendirildiğinde ilk olarak 1991 senesinde Cambridge Üniversite'sinin akademik bireyleriyle yapılan kahve aracının resimleri, kameralı bir sistemsel faaliyet ile internet ağı üzerinde paylaşımlarının olduğu görülmüştür. Paylaşıldıktan sonra günümüz standartlarına kadar gelişimler göstermiştir. Araştırma ve incelemelere göre 2020 senesinde tahmini olarak 26 ve 50 milyar araç ve gereçlerin ağ sistemi ile bağdaştırılması üzerine çalışmalar yapılmaktadır (Karakulle ve Tan, 2018:462).

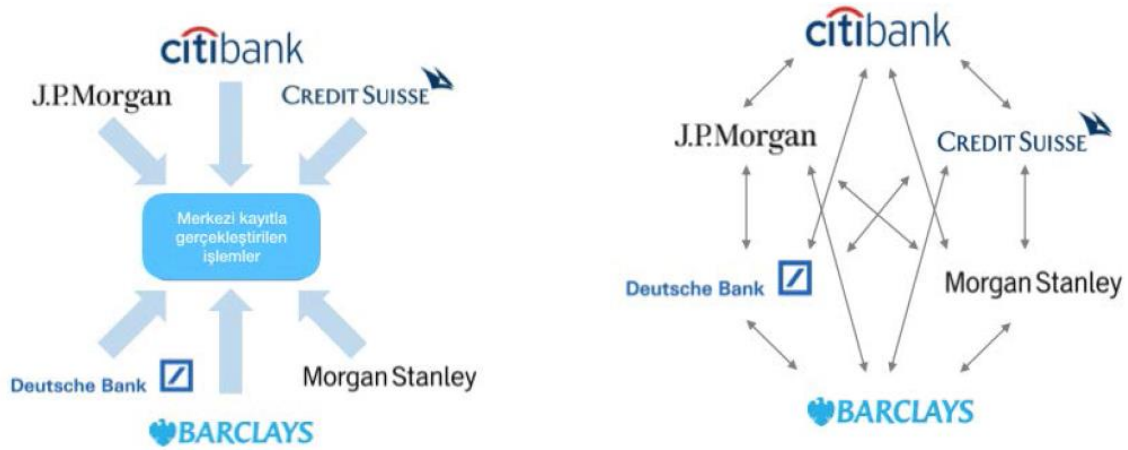
Türkiyedeki IOT sistemleri geniş bir faaliyet alanlarını kaplamaktadır. En yaygın olarak bilinen ve kullanılan nesneler arasında ise akıllı durak olarak adlandırılan metro istasyonları mevcut bulunmaktadır. (Karakulle ve Tan, 2018:462).

3.3 Kripto Para ve Blok Zinciri Teknolojisi

Zamanımızda sanal ortam üzerinden yapılan sosyal medya ortamları, elektronik posta yöntemleri, elektronik haberleşme ile alakalı geliştirmeler, e-sağlık, e-devlet, e-gümrük programları e-alışveriş yapan kurumlar ve e-destek gibi çeşitli amaçlara göre sanal programlar yardımı ile farklı bölümlerde ve konularda bilgi aktarımı sağlanmaktadır. Bu aktarımlar normalde güvenlik bantları oldukça temeldir. Bu aktarımlar dışında daha göz önünde ve daha kıymetli aktarımlar, dağılmış bir işlem kaydı olan “Blok Zinciri Teknolojisi” ile sağlanmaktadır. Bu ortamın bize sunduğu yardımlar ve farklı alanlarda programlar aracılığı ile ileri derecede koruma ve hız imkanı olarak ön plana çıkmaktadır.

Blok zinciri dağıtık (ana binadan oluşmayan) ve herkes tarafından kullanılan orta bilgi sistemidir. Sanal Para Birimi olan Bitcoin ile uygulanabilecek en normal parasal uygulamada koruma tedbirleri, paranın korunaklı bir şekilde üretilmesine ve temel durumda ayınsının olmaması sağlanmaktadır. Sanal para birimi olan Bitcoin ile en gerekli yapılacak olan işlemlerden biri aktarma olayıdır. Gözle görülür para ile yapılan uygulamalarda güvenlik düzeyleri, paranın korunaklı bir şekilde üretilmesini ve temel bir şekilde ayınsının oluşturulamamasını sağlamaktadır. (Dilek ve diğerleri, 2018:14).

Kullanıcılar tarafından yoğunlukla sanal para birimlerinin teknolojik altyapısında kullanıldığı bilinmesine rağmen finansal teknolojilerdeki kullanım oranı yüksek güvenlik avantajları ve faydaları sebebiyle her geçen gün daha da artmaktadır. Akıllı sözleşmeler en yoğun kullanıldıkları alanlar olmakla birlikte tüm finans sektöründeki firmaların blok zincir teknolojileri üzerinde çalışmalar gerçekleştirdikleri bilinmektedir. Şekil 2’de geleneksel yaklaşım ile blok zincir methodunun sağladığı dağıtık mimarinin farkları görülebilmektedir.

Şekil 2 : Geleneksel Merkezi Kayıta Dayalı İşlem Yaklaşımı ve Güvenli, Dağıtık Defter Sistemine Dayalı İşlem Yaklaşımı

3.4 Yapay Zeka Teknolojileri

İçerisinde bulunduğumuz dönemde yapay zeka teknolojileri büyük verilerin işlenmesi ve bunların kullanılabilceği sektörlerle sıkı bir ilişki içerisindedir.

Yapay zeka teknolojileri ve bu teknolojileri kullanarak ortaya ürün çıkararak finansla teknoloji firmalarının en büyük müşterileri ve hedef alanları bankacılık sektörüdür. Bankalar için müşteri alışkanlıkları, hareketleri ve tüketim davranışları en önemli parametrelerden bir tanesidir. Bankalar alışkanlıklarını öğrenebildikleri müşterilerine özel ürünler, uygulamalar, ve yaklaşımlar ortaya koyarak müşteri memnuniyetini artırabilmeyi hedeflemektedirler. Müşterilerine ait verilerin işlenebilmesi için yapay zeka uygulamalarını destekleyecek açık bankacılık gibi teknolojileri de yoğun şekilde kullanmaktadırlar. Müşteriye özel kredi, kredi kartı vb. ürünlerin geliştirilmesi ile otomatik sesli ve yazışmalı müşteri hizmetleri gibi uygulamalar yapay zeka teknolojilerinin kullanıldığı en gözde örneklerdir.

Dünyamızda en değerli şeyin veri olduğu sürekli olarak telaffuz edilmekte ve tüm çalışmalar bu bilinç ile sürdürülmektedir. Teknoloji ve finans şirketleri bu kadar önemli bir kaynağı elde edebilmek için gerekli her yolu denemekte ve çalışmalarını hızlandırmaktadırlar. Bu sebeple hem finans sektörü hem de finansal teknoloji şirketleri için yapay zeka teknolojileri üzerindeki çalışmaların büyük önem arz ettiği aşikardır.(Akın, 2020)

4. Yöntem

Araştırmanın amacı, finansal teknolojilerin finans sektörünün teknolojik dönüşümüne etkisini ölçmek ve analiz ederek değerlendirebilmektir. Finans sektörü müşteri odaklı bir sektör olması ve sektörün çalışmalarının ve teknolojik gelişmelerinin tamamen müşteriye yönelik ilerlemesi sebebiyle finansal teknolojileri ve bankacılık uygulamalarını kullandığı düşünülen geniş bir demografik yelpazeye sahip katılımcılara yönelik çalışma gerçekleştirilmiştir. Müşteri ve kullanıcıların davranışlarından finansal teknolojilerin sağladığı değişimin, gelişimin gözlemlenmesi hedeflenmektedir.

4.1 Araştırma Yöntemi ve Evreni

Araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Anket dijital ortamda katılımcılara sunulmuştur.

Araştırma evreni farklı demografik sınıflandırmalara sahip finansal teknoloji kullanıcılarından oluşmaktadır. Katılımcılar sadece Türkiye’den seçilmiştir. Dijital ortamda yöneltilen sorulara 445 katılımcı iştirak etmiştir. Katılımcılara yöneltilen sorular katılımcıların hangi finansal teknoloji ürünlerini kullandıkları, bu ürünlerin kendilerine fayda sağlayıp sağlamadığını ve ürünlerin alışkanlıklarında ve davranışlarında nasıl değişikliklere yol açtığını gözlemleyebilmek amacıyla hazırlanmış sorulardır.

Katılımcıların demografik özellikleri Tablo 1’de olduğu gibi ortaya çıkmıştır.

Tablo 1 : Araştırma Anketi Demografik Dağılım Sonuçları

Parametre	Kategori	Katılımcı Sayısı	Dağılım Yüzdesi
Cinsiyet	Kadın	212	47,6%
	Erkek	233	52,4%
Yaş	0-18	3	0,6%
	18-25	115	25,8%
	25-40	205	46,1%
	40-50	83	18,7%
	50 ve üzeri	39	8,8%
Eğitim	İlköğretim	5	1,1%

	Lise	46	10,3%
	Ön Lisans	48	10,8%
	Lisans	289	64,9%
	Yüksek Lisans	55	12,4%
	Doktora	2	0,4%
Medeni Durum	Bekar	218	49,0%
	Evli	227	51,0%
İş Tecrübesi	5 yıldan az	154	34,6%
	5-10 yıl	117	26,3%
	11-20 yıl	83	18,7%
	20 yıldan fazla	91	20,4%
Aylık Gelir	3000 TL ve altı	130	29,2%
	3001-5000 TL	99	22,2%
	5000-10000 TL	147	33,0%
	10001-15000 TL	50	11,2%
	15000 TL ve üstü	19	4,2%
Meslek	Kamu görevlisi	123	27,6%
	İşçi	44	9,9%
	Serbest meslek	16	3,6%
	Özel sektör çalışanı	142	31,9%
	Emekli	19	4,3%
	Öğrenci	76	17,1%
	Çalışmıyor	25	5,6%
Hanede Çalışan Kişi Sayısı	0	5	1,1%
	1	178	40,0%
	2	195	43,8%
	3	45	10,1%
	4	17	3,8%
	5 veya daha fazla	3	0,7%

Anket ile katılımcılara yöneltilen ve finansal teknoloji kullanım davranışlarını ve bu davranışlarda oluşmuş ya da oluşabilecek değişikliklerin ölçülebilmesi için sorulardan bazıları tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2 : Anket Fintek Davranış Ölçüm Örnek Soruları

Sorular
Kullandığınız finansal araçlar nelerdir?
Kullandığınız Finansal Teknoloji ürün ve hizmetleri nelerdir?
İhtiyaç duyduğunuz ve mobil/İnternet bankacılığı üzerinden gerçekleştiremediğiniz bir işlem var mıdır?
En son banka şubesinde gerçekleştirdiğiniz işlemin Finansal teknolojiler yardımı ile yapılmamasının sebebi nedir?
Finansal Teknoloji ile ilgili gelişmeler finansal işlem sıklığınızı değiştirdi mi?
Bankacılık işlemlerinizde kullanım alışkanlıklarınıza göre size özel sunulan kredi, kredi kartı, alışveriş kampanyaları vb. fırsatları daha önce kullandınız mı ya da kullanmayı düşünüyor musunuz?

Dijital Asistan(chatbox, sesli yanıt sistemi,) uygulamalarının bankacılık veya alışveriş işlemlerinde faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

4.2 Bulgular ve Analizler

Anket sonuçları incelendiğinde ilk göze çarpan bulgu kullanıcıların %95,5'inin internet/mobil bankacılık kullandığını belirtmesi ve yine %60 oranında katılımcının aynı zamanda temazssız/QR code ödeme sistemlerinin kullandığını ifade etmesi oldu.Tamazssız ödeme sistemlerindeki bu artışın pandemi sürecinde bulunulmasının da katkısı ile olduğu düşünülse de ödeme sistemlerine olan güvenin arttığının göstergesi olmuştur.

Katılımcıların kullandıklarını işaretledikleri finansal teknoloji ürünleri içerisinde kripto para alım satım uygulamalarının toplam alanı 23,3 olmuştur. Bu durum da kripto paralar üzerinden dolaylı olarak blok zincir teknolojilerine dair kullanıcıların bilgi sahibi olma oranının yadırganamaz seviyede olduğunu göstermektedir.

Kullanıcıların %63,3'ü son 1 yıl içerisinde banka şubesine gitmek zorunda kaldığını ve aynı katılımcıların %83,1'i bu ihtiyacını şube dışında giderebilme imkanının olmadığını belirtmiş. Bu durum bankacılık alanında finansal teknolojilerin gelişimi için daha fazla fırsatların mevcut olduğunun göstergesidir.

Kullanıcıların sadece %5'i finansal görüşmelerini yüz yüze şube, müşteri temsilcisi vs. devam ettirdiğini ifade etmiş.Kalan katılımcılar tarafından teknolojik araçları daha fazla kullandıkları ve yüzyüze işlemleri azalttıkları belirtilmiş.

Katılımcıların %69,2'si oranında kendilerine özel sunuculan fırsatları kullandıklarını ya da kullanmayı düşündükleri söylenmiş.Yapay zeka teknolojileri ve açık bankacılık gibi teknolojik gelişmelere karşı müşterilerin pozitif yaklaştığı çıkarımına varılabilmektedir.

Katılımcıların %97,7'si tarafından finansal teknoloji ürünlerinin hayatlarını olumlu etkilediği ifade edilmiş ve ödeme kolaylıkları, zaman kazancı, yatırım kolaylığı gibi avantajlarından faydalandıkları belirtilmiştir.

5. Sonuç

Tarihi eskiye dayanarak günümüze kadar gelen tüm ekonomik gelişimler belli araçlar ve çalışmalar doğrultusunda gelişmeleri hızlandırmaktadır. Bu gelişimleri hızlandıran etkenler ise, teknolojik gelişmeler, liberal tarzda politika faaliyetleri, uluslararası işbirliği bağlarının güçlenmesi, ticaret faaliyetlerindeki gelişimler, özel sermaye hareketleri ve finansal işlemlerin piyasadaki durum gelişmeleri ekonominin büyüme oran verilerin arttırımında oldukça etkili olmaktadır. Bu makale içerisinde yapılan araştırma ve çalışmalara yönelik finansal işlemlerin belli kaynak niteliğindeki kurumlar ile ekonomiye katkı ve müşterilerin işlemlerindeki kolaylığına vurgu yapılmaktadır. Müşterilerin davranışlarının ve alışkanlıklarının finansal teknolojiler ile ilişkisi ve aynı zamanda finans sektörü üzerindeki etkilerine dikkat çekilmektedir. Yapılan çalışmalar ve elde edilen bilgiler, veriler ışığında finansal teknolojilerin hem müşterileri hem de finans sektörünü olumlu etkilediği görülebilmektedir.Teknolojik gelişmelerin getirdiği kullanıcı davranışlarındaki değişim aynı zamanda finans sektörüne ve sektördeki dönüşüme yansımaktadır. Müşterilerin Fintek ürünlerine dair bilgisi teyit edilmiş olsa da hala bazı ürünlere dair güvensizlikleri ve bilgi eksikleri görülebilmektedir. Teknolojik cihazların hayatımıza girmesi ile finansal teknoloji ürünlerinin kullanımında yaş faktörünün etkisinin az olduğu görülebilmektedir.

Araştırma sonuçlarının da gösterdiği üzere Fintek finans sektörünü olumlu anlamda dönüştürmekte ve geliştirmektedir. Üzerinde çalışılabilecek ve sürekli iyileştirmeye açık ürünler ile gelecekte kendisinden bolca bahsettirecek bir teknoloji alanıdır. Müşteri odaklı bir sektör olan finans sektöründe gerçekleştirilen çalışmaların müşterilerin kullanım oranının yoğunlukta olduğu ödeme sistemleri, yapay zeka teknolojileri, blok zincir sistemleri gibi alanlarda yoğunlaşması ve Fintek firmalarının yatırımlarını bu yönde kanallara etmesinin beyhude olmadığı görülmektedir.

KAYNAKÇA

1. Basım, H. N., Şeşen, H. ve Şeşen, E. (2008). Personel Temin Sürecinde Gazete İlanları Üzerine Karşılaştırmalı Bir Çalışma. Gazi Üniversitesi Ticaret ve Turizm Eğitim Fakültesi Dergisi, (1): 35-44.
2. Baş, M., Yangil, M.F. ve Aygün, S. (2014). Entelektüel Sermaye Alanında Yapılan Lisansüstü Tez Çalışmalarına Yönelik Bir İçerik Analizi 2002-2012 Dönemi. Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi, 10(23): 207-226.
3. Benligiray, S. (2012). Araştırmacıların Bankacılık Alanına Bilimsel Katkıları: Bankacılık Konusunda Yapılan Lisansüstü Tezlere İlişkin Bir Araştırma. Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi, 3(6): 26-46.
4. Gündoğdu, A. (2017). Türkiye’de Sermaye Piyasası Alanında Bilimsel Yazın Taraması. Bankacılık ve Sermaye Piyasası Araştırmaları Dergisi-BSPAD,1(2): 1-8.
5. Güngörmüş, A. H. (2016). Türkiye’de Muhasebe Standartlarına Yönelik Yazılan Yüksek Lisans ve Doktora Tez Çalışmaları Üzerine Bir Araştırma. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25: 347-362.
6. Kılıç, Y. (2016). Finansal Okuryazarlık Ve Finansal Refahın Belirleyicileri: Gaziantep Ve Çevre İlleri İçin Yapısal Eşitlik Modeli Uygulaması, Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
7. Küçükaslan, A. (2017). Finansal Okuryazarlık: Kayseri İli Serbest Muhasebeci Ve Mali Müşavirleri Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. Gümüşhane.
8. Mevsim, L.T. (2016). Üniversite Öğrencilerinde Finansal Okuryazarlık Düzeyinin Belirlenmesi: Erzincan Üniversitesi Örneği, Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.
9. Yurtsever, E., Gülgöz, S., Yedekçioğlu, Ö.A. ve Tonta, M. (2001). Sosyal Bilimler Atıf Dizini’nde (SSCI) Türkiye: 1970-1999. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi. Yücel, S., Öncü, M. A., & Kartal, O. (2015) Türkiye’de Muhasebe ve Finansal Raporlama Standartları Konularında Yayımlanmış Akademik Çalışmalar (2007-2014 Arası Literatür Taraması). Muhasebe ve Finansman Dergisi.
10. Hotamışlı, M., & Işıl, E. R. E. M. (2014). Muhasebe ve Finansman Dergisi’nde Yayımlanan Makalelerin Bibliyometrik Analizi. Journal of Accounting & Finance, (63).
11. İnönü, E. (1971). A bibliography showing Turkey’s contribution to physics research in the period 1923- 1966. Ankara: Middle East Technical University. Kum, İ. (1974).
12. Öncü, M. A., Yücel, S., & Bağdat A., (2014). Türkiye’de tıp kütüphaneleri. Yayımlanmamış doçentlik tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
13. Türkiye’de Bağımsız Denetim ve İlişkili Konularda Yayımlanmış Akademik Çalışmalar (2007-2014 Arası Literatür Taraması) . Bartın Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi
14. Doğantekin, S. (2016)" (ÇOK) Akıllı Sözleşmeler – Smart Contracts" , <https://fintechistanbul.org/2016/11/08/cok-akilli-sozlesmeler-smart-contracts>, (8 Kasım 2016)
15. Brennan, C., & Lunn, W. (2016), Blockchain: the Trust Disrupter, Credit Suisse Securities (Europe) Ltd.: London, UK.
16. Akın, F. (2020), Dijital Dönüşümün Bankacılık Sektörü Üzerindeki Etkileri, Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi,